

АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ШАБАЦ

Ул. Добропољска 5, тел.015/342-172, 015/342-173

www.akademijasabac.edu.rs

Број:01/14-6/2021

Дана: 03.02.2021. године

На основу члана 3. и члана 14. Став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. Гласник РС“ бр.101/05, 91/15 и 113/17), Председник Академије струковних студија Шабац ул. Добропољска 5, др Светлана Карић, доноси:

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Безбедност и здравље на раду уређује се Законом о безбедности и здрављу на раду, прописима донетим на основу закона и овим Правилником о безбедности и здрављу на раду (у даљем тексту правилник).

Одредбе овог Правилника примењују се на све запослене на Академији, коју чине три одсека:

- Одсек за медицинске и пословно-технолошке студије са седиштем у Шапцу (даље: ОМПТС);
- Одсек за пољопривредно-пословне студије и туризам са седиштем у Шапцу (даље: ОППСТ)
- Одсек студија за васпитаче и медицинске сестре-васпитаче, са седиштем у Шапцу (даље: ОСВМВ).

Сваки Одсек је наставна високошколска јединица Академије без својства правног лица, у којој се остварује образовна делатност Академије ради остваривања студијских програма (теоријска и практична настава, стручна пракса и практични рад студената, студије по дуалном моделу, кратки програм студија, студије уз рад и студије на даљину).

Надлежности одсека су утврђене Статутом Академије.

Одсек чине наставници и сарадници.

Радом одсека руководи руководиоца одсека.

Члан 2.

Овим правилником уређују се права, обавезе и одговорности у области безбедности и здравља на раду на одсецима ОМПТС, ОППСТ и ОСВМВ, и то:

- ✓ Мере безбедности и здравља на раду;
- ✓ Организација послова безбедности и здравља на раду;

- ✓ Права и обавезе у области безбедности и здравља на раду;
- ✓ Посебна права обавезе и мере у вези са безбедношћу, младих, жена, особа са
- ✓ Инвалидитетом и професионално обоилелих
- ✓ Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад;
- ✓ Одржавање и контрола средстава за рад и испитивање услова рада;
- ✓ Средства и опрема за личну заштиту на раду;
- ✓ Организовање и пружање прве помочи у случају повреде на раду;
- ✓ Радна места са повећаним ризиком и посебним условима рада;
- ✓ Евиденција о безбедности и здрављу на раду:

Члан 3.

Право на безбедност и здравље на раду уживају:

- ✓ Запослени;
- ✓ Ученици и студенти када се налазе на обавезном производном раду, професионалној пракси или практичној настави (радионице, економије, кабинети, лабораторије и др.);
- ✓ Лица која се налазе на стручном оспособљавању, преквалификацији или доквалификацији;
- ✓ Лица на професионалној рехабилитацији;
- ✓ Лица која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова, ако је о њиховом присуству упознат послодавац.

Члан 4

Безбедност и здравље на раду као саставни део технологије и процеса рада, обухвата мере и средства која су неопходна за остваривање безбедних и здравих услова за рад, отклањање или смањење ризика на раду, тако:

Да се радна средина пројектује, организује и одржава према природи посла на безбедан начин и без штетности по здравље;

Да се радни услови и процеси рада прилагоде психофизичким способностима, а технологија и организација рада поставе тако да запослени обавља послове у оптимално најповољнијем положају и безбедним условима;

Да се спроводе мере превенције у организацији рада на радном месту и у радној околини;

Члан 5.

Мере безбедности и здравља на раду спроводе сви запослени непосредним учешћем или преко изабраних представника. Сваки запослени учествује у спровођењу мера безбедности и здравља на раду у делокругу обављања својих послова и радних задатака.

Члан 6.

Мере у остваривању безбедности и здравља на раду обезбеђују се применом савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, социјалних и других мера и средстава, ради отклањања или смањења ризика од повређивања и оштећења здравља запослених.

II. МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 7.

Мере безбедности и здравља на раду су опште, непосредне и превентивне.

Члан 8.

Опште мере безбедности обухватају:

- Пројектовање, изградњу, коришћење и одржавање објеката намењених за рад и помоћних просторија, са свим припадајућим инсталацијама у складу са прописаним мерама заштите;
- Пројектовање, изградњу, коришћење и одржавање технолошког процеса рада са комплетном припадајућом опремом за рад и усклађивање хемијских и физичких штетности, микроклиме и осветљења на радном месту и у радној околини; пројектовање, израда, коришћење и одржавање опреме за рад и других средстава која се користе у процесу рада или која су на било који начин повезана са процесом рада, тако да се у току њихове употребе спречи повређивање или оштећење здравља запослених; Производња, паковање, превоз, складиштење, употреба и уништавање опасних материја на начин и по правилима којима се отклањају могућности повређивања и оштећења здравља.

Члан 9.

Непосредне мере безбедности и здравља на раду обухватају:

- ✓ Постављање знакова упозорења, забране или обавештења о опасним зонама и угроженим местима;
- ✓ Обезбеђење манипулативних путева, несметаног приступа средствима за рад и путева евакуације;
- ✓ Забрана приступа незапосленим лицима у радну околину;
- ✓ Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад;
- ✓ Коришћење и одржавање средстава и опреме личне заштите на раду, чијом се употребом отклањају ризици који нису могли да буду отклоњени применом општих мера;
- ✓ Обавезни претходни и периодични лекарски прегледи запослених, према прописаним условима медицине рада;

Члан 10.

Превентивне мере безбедности и здравља на раду обухватају:

- ✓ Преглед и одржавање електричних инсталација и мерење заштитног уземљења;
- ✓ Контрола исправности и мерење уземљења громобранске инсталације;
- ✓ Контрола исправности и одржавање опреме и средстава за рад;
- ✓ Мерење и испитивање услова радне околине.

Испитивања услова радне околине обухватају:

- 1) микроклиму (температура, брзина струјања и релативна влажност ваздуха);
- 2) хемијске штетности (гасови, паре, димови и прашине);
- 3) физичке штетности (бука, вибрације и штетна зрачења - осим јонизујућих зрачења);
- 4) осветљеност;
- 5) биолошке штетности.

Испитивања се обављају анализом свих елемената услова радне околине тако да се даје јединствена оцена обављеног испитивања.

Испитивања се, по правилу, врше у условима када раде сви технолошки капацитети (опрема за рад, инсталације за климатизацију, проветравање и сл.), што се посебно наводи у стручном налазу.

III. ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 11.

Послодавац - Председник Академије је дужан да организује послове безбедности и здравља на раду. Послове безбедности и здравља на раду може обављати само лице које има положен стручни испит у складу са безбедношћу и здрављем на раду.

За обављање послова безбедности и здравља на раду послодавац може да одреди једног или више од својих запослених или да ангажује правно лице, односно предузетника који има лиценцу (у даљем тексту: лице за безбедност и здравље на раду)

Члан 12.

Лице за безбедност и здравље на раду организује, координира и контролише спровођење послова безбедности и здравља на раду. За свој рад непосредно одговара послодавцу и не може трпети штетне последице ако своје послове обавља у складу са законом.

Члан 13.

Послодавац је дужан да лицу за безбедност и здравље на раду омогући самостално и независно обављање својих послова у складу са законом и да му обезбеди усавршавање знања у области безбедности и здравља на раду.

IV. ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 14.

Права, обавезе и одговорности Председник Академије:

- ✓ Обезбеђује организовање послова безбедности и здравља на раду у складу са законом, овим правилником и другим актима института;
- ✓ Актом у писменој форми одреди лице за безбедност и здравље на раду.
- ✓ Доноси општи акт - правилник, којим се утврђују права, обавезе и одговорности у области безбедности и здравља на раду и стара се о његовом спровођењу;
- ✓ Покреће поступак израде акта о процени ризика и именује лица за израду акта о процени ризика за сва радна места и у радној околини, утврђује начин, мере и финансијска средства за отклањање односно смањење ризика;
- ✓ Стара се о ангажовању медицине рада ради утврђивања посебних услова које на основу оцене медицине рада морају испуњавати запослени на радном месту са повећаним ризиком;
- ✓ Утврђује начин оспособљавања и едукације запослених за безбедан и здрав рад;
- ✓ Доноси програм о оспособљавању запослених за безбедан и здрав рад;
- ✓ Обезбеђује набавку средстава и опреме за личну заштиту на раду и обезбеђује услове да запослени којима су прописана лична заштитна средства обавезно користе, на начин како је то прописано актом о процени ризика и упутством произвођача;
- ✓ Обезбеђује на основу акта о процени ризика и оцене службе медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са законом;
- ✓ Обезбеђује пружање прве помоћи и оспособљавање запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасносати;

- ✓ Разматра стање повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом и доноси мере за отклањање уочених недостатака и неправилности;
- ✓ Ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне околине;
- ✓ Омогућава вршење надзора инспекцији рада у складу са законом;
- ✓ Обезбеђује мере заштите од пожара, спасавање и евакуацију у складу са законом;
- ✓ Врши анализу стања безбедности и здравља на раду, најмање једном годишње;
- ✓ Обезбеђује да радни процес буде прилагођен психичким и физичким способностима запосленог, да избор средстава и опреме за рад као и методологија рада буду такви да ублажава једноличност у процесу рада а радна околина испуњава прописане услове за безбедан и здрав рад;
- ✓ Доноси акта, наредбе, налоге и упутства у области безбедности и здравља на раду; утврђује начин провере и одговарајуће мере контроле запослених, ради њиховог удаљавања са радног места, уколико су под утицајем алкохола или других опојних средстава;

Члан 15.

Права, обавезе и одговорности Руководиоци одсека (ОМПТС, ОППСТ и ОСВМВ) :

- ✓ Запосленом одреди обављање послова на радном месту на коме су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- ✓ Да врши практично оспособљавање запосленог из области безбедности и здравља на раду и упознавање са опасностима и штетностима посла који ће обављати;
- ✓ Да не дозволи запосленом рад на неисправном средству за рада;
- ✓ Да не дозволи рад запосленом без средстава и опреме за личну заштиту на раду
- ✓ Стално надзире процес рада и извршавање прописаних мера безбедности и здравља на раду;
- ✓ Заустави сваку врсту рада која представља непосредну опасност за живот и здравље запослених;
- ✓ Да предузме мере за отклањање недостатака, који би могли угрозити безбедност и здравље на раду;
- ✓ Удаљи са рада запосленог који се не придржава прописаних мера безбедности и здравља на раду;
- ✓ Покреће поступак ради утврђивања одговорности о повреди радних обавеза против радника који се не придржавају прописаних мера безбедности и здравља на раду, а нарочито против оних који одбијају да користе прописана средства и опрему за личну заштиту на раду;
- ✓ У случају повреде запосленог организује пружање прве помоћи, обавештава лице за безбедност и здравље на раду или друго одговорно лице;
- ✓ Најкасније у року од 24 часа обавештава усмено и писмено надлежну инспекцију рада и надлежни орган унутрашњих послова о свакој смртној, колективној или тешкој повреди на раду, након што је обавештен од непосредног руководиоца или другог одговорног лица;
- ✓ Предузима и друге мере и радње у циљу безбедног рада запосленог.

Члан 16.

Права, обавезе и одговорности Службеника за безбедност и здравље на раду:

- ✓ Спроводи поступак процене ризика;
- ✓ Учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђења безбедних и здравих услова рада;
- ✓ Контролише и даје савете послодавцу у избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- ✓ Предлаже мере за побољшање услова рада;
- ✓ Организује превентивна и периодична испитивања услова радне околине, као и превентивне и периодичне прегледе и испитивања опреме за рад;

- ✓ Припрема и спроводи теоретско оспособљавање запослених и проверу знања и заједно са непосредним руководиоцем врши проверу практичне оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад;
- ✓ Организује прописане лекарске прегледе запослених, као и оспособљавање одређеног броја запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности;
- ✓ Прати и контролише примену мера безбедности и здравља на раду код послодавца; учествује у припремама упутства за безбедан и здрав рад;
- ✓ прати стање у вези са повредама на раду и професионалним обољењима, као и болестима у вези са радом;
- ✓ забрањује рад на радном месту или употребу средстава за рад у случајевима када утврди непосредну опасност по живот и здравље запослених;
- ✓ Најкасније у року од 24 часа обавештава усмено и писмено надлежну инспекцију рада и надлежни орган унутрашњих послова о свакој смртној, колективној или тешкој повреди на раду, након што је обавештен од непосредног руководиоца или другог одговорног лица;
- ✓ Учествује и даје предлоге ради извршавања наложених мера од стране надлежне инспекције рада;
- ✓ Обавештава инспекцију рада о извршењу наложених мера;
- ✓ Сарађује и координира рад са службом медицине рада;
- ✓ Води прописане евиденције у области безбедности и здравља на раду;

Члан 17.

Права и обавезе запослених

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на пословима или на радном месту на које је распоређен, као и да се оспособљава за њихово спровођење.

запослени има право:

- ✓ На оспособљавање из области безбедности и здравља на раду;
- ✓ да контролише своје здравље према ризицима радног места на које је распоређен у складу са прописима о здравственој заштити;
- ✓ На услове рада који обезбеђују његов физички интегритет, здравље и личну сигурност на раду;
- ✓ Да користи средства за рад која су у складу са прописаним мерама;
- ✓ да користи исправна средства личне заштите на раду;
- ✓ Да одбије да ради када сматра да му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене мере безбедности и здравља на раду; да одбије да ради на средствима за рад на механизовани погон на којем нису постављене прописане заштитне направе;
- ✓ Да послодавцу непосредно или преко овлашћеног представника даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду;
- ✓ да учествује у избору представника запослених, односно одбора за безбедност и здравје на раду;

Запослени има обавезу:

- ✓ Да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на пословима или на радном месту на које је одређен, као и да се оспособљава за њихово спровођење;
- ✓ Да се пре распоређивања на посао оспособи из области безбедности и здравља на раду, и да се подвргне провери оспособљености за безбедан и здрав рад;
- ✓ Да обавезно користи прописана средства и опрему за личну заштиту на раду на пословима које обавља;

- ✓ да пре почетка рада прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и средства и опрему за личну заштиту на раду, и да у случају уочених недостатака извести непосредног руководиоца или друго овлашћено лице;
- ✓ Да послове обавља са пуном пажњом, ради безбедности свог живота и здравља као и живота и здравља осталих запослених;
- ✓ Да се придржава прописаних мера безбедности и здравља на раду;
- ✓ да поступа и ради по технолошком поступку и датим упутствима;
- ✓ Да сваку повреду на раду одмах пријаве непосредном руководиоцу;
- ✓ Да уколико ради на радном месту са повећаним ризиком обави лекарски преглед на који
- ✓ Га упућује послодавац;
- ✓ да ради на радном месту са повећаним ризиком уколико је на основу извештаја службе медицине рада утврђено да је здравствено способан за рад на том радном месту;
- ✓ Да се подвргне алко тесту, или провери да ли је под дејством наркотика, у случајевима оправдане сумње послодавца;
- ✓ запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад.

Члан 18.

Запослени има право да одбије да ради:

- ✓ Ако му прети непосредан опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је распоређен, све док се не спроведу мере за безбедан и здрав рад;
- ✓ На средству за рад на којем нису примењене прописане мере безбедности;
- ✓ Ако у току оспособљавања за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање;
- ✓ Ако му послодавац није обезбедио прописан лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове за рад на радном месту са повећаним ризиком;
- ✓ Дуже од пуног радног времена, односно ноћу, ако би према оцени службе медицине рада такав рад могао да погорша његово здравствено стање;

V. ПОСЕБНА ПРАВА ЖЕНА, МЛАДИХ, ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМИ ПРОФЕСИОНАЛНО БОЛЕЛИХ

Члан 19.

Жене, млади испод 18 година старости, особе са инвалидитетом и професионално оболели, у радном односу приликом рада уживају посебну заштиту на раду у складу са законским прописима.

Члан 20.

На Академији, рад жена је забрањен на следећим пословима:

- Рад на преношењу, утовару и истовару терета преко 15 кг. Тежине,
- Рад на другим пословима који штетно или са повећаним ризиком могу да утичу на здравље жене.

Члан 21.

За време трудноће жене не могу радити на пословима на којима се рад врши у принудном положају тела или се послови обављају дуже време стојећи, као и на пословима који захтевају тешке физичке напоре или друга већа физичка напрезања у току рада, као ни дуже од пуног радног времена.

Члан 22.

Лица која су млађа од 18 година не могу се запошљавати и распоређивати на радна места са повећаним ризиком као и на рад ноћу. Запослени са смањеном радном способношћу - особе са инвалидитетом и професионално оболели, могу се распоредити на све оне послове на којима могу радити без професионалне рехабилитације и без опасности за смањење преостале радне способности. Могу се распоређивати само на оне послове који неће умањити њихову преосталу радну способност.

VI. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ПРЕДСТАВНИКА ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 23.

Предствник запослених за безбедност има право и обавезу:

Да врши увид у све акте који се односе на спровођење безбедности и здравља на раду; да учествује у разматрању свих питања која се односе на спровођење безбедности и здравља на раду;

Да послодавцу даје предлоге о свим питањима која се односе на безбедност и здравље на раду;

Да захтева од послодавца да се предузму одговарајуће мере за отклањање и смањење ризика који угрожава безбедност и здравље запослених;

Да захтева вршење надзора од стране инспекције рада ако сматра да послодавац није спровео одговарајуће мере;

Да врши увид у налазе, предлоге и предузете мере инспекције рада;

VII. ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАНИ ЗДРАВ РАД

Члан 24.

Послодавац је дужан да запослене упозна са свим врстама ризика на пословима на које се распоређују, као и о конкретним мерама за безбедан и здрав рад у складу са актом о процени ризика.

Члан 25.

Запослени који је ступио у радни однос или је унутрашњим распоредом распоређен на рад на дуго радно место, пре него што отпочне да ради на тим радним местима, има право да буде обучен за безбедан и здрав рад на новом радном месту, која су настала изменом услова због промене технолошког поступка, а на основу пријаве непосредног руководиоца или лица за безбедност и здравље на раду.

Члан 26.

Оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад врши се по програму који доноси послодавац, обавља се у току радног времена, и мора бити прилагодјено специфичностима радног места запосленог, тј. Обавља се по радним местима и одсецима.

Члан 27.

Оспособљавање запослених састоји се од практичног и теоретског дела.

Теоретски део обуке запослених обухвата основе безбедности и здравља на раду и врши се од стране одговорног лица за безбедност и здравље на раду.

Практично оспособљавање запослених врши се на радном месту који обавља и обавља га непосредни руководиоца за то радно место;

Члан 28.

Периодичне провере теоретске и практичне оспособљености за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се у року од једне године од дана претходне провере, а на осталим радним местима најкасније у року од четири године од дана претходне провере.

Члан 29.

Трошкове оспособљавања запослених сноси послодавац, и ни у ком случају не могу се ставити на терет запосленом.

VIII. ОДРЖАВАЊЕ И КОНТРОЛА СРЕДСТАВА ЗА РАД И ИСПИТИВАЊЕ УСЛОВА РАДНЕ ОКОЛИНЕ

Прегледи и провере опреме за рад

Члан 30.

Превентивним и периодичним прегледима и проверама опреме за рад проверава се и утврђује да ли су на опреми за рад која се користи у процесу рада примењене мере безбедности и здравља на раду утврђене прописима у области безбедности и здравља на раду, техничким прописима, стандардима и упутством произвођача.

Члан 31.

Преглед и провере опреме за рад врши правно лице са лиценцом за обављање послова прегледа опреме за рад.

О извршеном прегледу и провери опреме за рад овлашћено правно лице издаје стручни налаз, који се чува у евиденцији безбедности и здравља на раду.

Члан 32.

Превентивни прегледи и провера опреме за рад обављају се пре почетка коришћења, односно пре давања на употребу запосленима, после реконструкције и хаварије, као и пре почетка рада, ако је опрема премештена са једног на друго место.

Члан 33.

Периодични прегледи и ипровере опреме за рад обављају се у роковима који су утврђени техничким прописима и стандардима, упутством произвођача и овим правилником и то: дневни, недељни, месечни и трогодишњи.

Члан 34.

Дневним, недељним и месечним прегледом се проверава:

Да ли уређаји за укључивање и искључивање из погона, сигнални уређаји и уређаји за управљање поуздано делују и да ли се кретање оруђа за рад и његових делова врши према ознакама на оруђу;

Да ли је опреме за рад снабдевена заштитним направама које штите од опасности које настају од делова оруђа који су у покрету;

Да ли су на опреми за рад или његовим деловима од којих је састављена настале промене услед којих би могле настати опасности за радника који рукује оруђем;

Да ли је на опрему за рад спроведена заштита од додира његових делова под напоном (уземљење, изоловање, галванско повезивање);

Дневне прегледе врши запослени а недељне и месечне врши непосредни руководилац.

Члан 35.

Трогодишњи преглед и провера обухвата детаљан преглед и провера опреме и средстава за рад и обавља га правно лице са лиценцом. После обављеног прегледа, правно лице је у обавези да достави писмени извештај о извршеним прегледима и испитивањима. Ови извештаји се чувају у евиденцији о безбедности и здрављу на раду.

ИСПИТИВАЊЕ УСЛОВА РАДНЕ ОКОЛИНЕ

Члан 36.

испитивање микроклиме

Испитивање микроклиме (температура, брзина струјања и релативна влажност ваздуха) врши се на радним местима и у радној околини у којој се обавља процес рада односно у којој се запослени крећу, или задржавају дуже од два сата у току радне смене. Испитивање микроклиме врши се у летњем и зимском периоду. Испитивање микроклиме у летњем периоду врши се кад је спољна температура изнад 25°C, а у зимском периоду кад је спољна температура испод 5 °C.

Члан 37.

испитивање осветљености

Испитивање осветљености на радном месту и у радној околини врши се у складу са прихваћеном методологијом испитивања и мерења осветљености, прописима у области безбедности и здравља на раду, техничким прописима и стандардима.

Члан 38.

Испитивања услова радне околине врши правно лице са лиценцом за обављање послова испитивања радне околине.

Члан 39.

Превентивна испитивања услова радне околине обављају се у року од 6 месеци од почетка рада , односно технолошког процеса, реконструкције објекта у ком се обавља радни процес или замене техничких капацитета којима се мењају услови рада.

Периодична испитивања услова радне околине обављају се на радном месту и у радној околини у року од три године од дана претходног мерења.

ПРЕГЛЕД И ИСПИТИВАЊЕ ЕЛЕКТРО ИНСТАЛАЦИЈА

Члан 40.

У циљу примене и обезбеђења услова за примену мера безбедности и општих мера заштите на раду од опасног дејства електричне енергије врши се систематска контрола исправности и одржавање електричних постројења и инсталација.

О резултатима прегледа и контроле води се евиденција:

Члан 41.

Преглед и испитивање електричних инсталација и постројења врши се:

- Пре пуштања у погон постројења, инсталација и уређаја за рад
- Након реконструкције
- Периодично, и то:

Дневни прегледи које врше сви запослени пре почетка рада на свом радном месту, а састоје се у визуелном прегледу електричне опреме и инсталација, а нарочито прикључних каблова, прекидача, инсталација видљивих голим оком на објекту и сл. У случају примећеног оштећења или квара, запослени је дужан да о томе обавести непосредног руководиоца.

Месечни прегледи од стране стручног и квалификованог лица друштва, састоји се у детаљном прегледу електричних инсталација у предузећу и постројења на којима се обавља рад, прегледу спроведене заштите од додира делова под напоном опреме за рад (изоловање, уземљење). Овај преглед обухвата и преглед гро, стање и квалитет топљивих осигурача, главног осигурача, уземљења врата на орману исл. О овим прегледима стручно лице предузећа води књигу евиденција у коју уписује податке о извршеним прегледима (датум и место), уоченим недостацима, предузетим мерама и сл.

Трогодишњи прегледи од стране правног лица које је овлашћено и стручно за обављање послова испитивања ел. Инсталација и постројења и које поседује одговарајуће инструменте и уређаје за вршење прегледа и испитивања у роковима који су утврђени техничким прописима и стандардима, или који су одређени упутством произвођача, а најкасније у року од 3 године од дана претходног прегледа и испитивања.

IX. СРЕДСТВА И ОПРЕМА ЗА ЛИЧНУ ЗАШТИТУ НА РАДУ

Члан 42.

У циљу побољшања безбедности и здравља на раду, запосленим припадају одговарајућа средства и опрема за личну заштиту на раду.

Средства и опрема за личну заштиту на раду, у смислу овог правилника, јесу средства и опрема коју запослени носи, држи или на било који други начин користи на раду, са циљем да га заштити од једне или више истовремено насталих опасности и/или штетности, односно да отклони или смањи ризик од настанка повреда и или оштећења здравља.

Средства и опрема за личну заштиту на раду прописују се у акту о процени ризика.

Члан 43.

Средства и опрема за личну заштиту на раду морају се набављати искључиво од добављача који поседују атест о исправности и квалитету истих, а послодавац може дати запосленом на коришћење опрему за рад и средство и опрему за личну заштиту на раду само ако су средства и опрема за личну заштиту на раду усаглашени са прописаним техничким захтевима, ако је њихова усаглашеност оцењена према прописаном поступку, ако су означени у складу са прописима и ако их прате прописане исправе о усаглашености и друга прописана документација.

Члан 44.

Запослени је дужан да у току рада користи прописана лична заштитна средства и опрему. Радна места и врсте средства или опреме за личну заштиту на раду коју је запослени дужан да носи или користи на том радном месту одређени су актом о процени ризика. Лична заштитна средства морају се наменски користити и одржавати у исправном и функционалном стању.

X. ОРГАНИЗОВАЊЕ И ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДЕ НА РАДУ

Члан 45.

Под повредом на раду, за које послодавац обезбеђује предузимање мера сматра се сваки случај повреде дефинисан законом о безбедности и здрављу на раду. За сваки случај повреде на раду или изненадне болести послодавац обезбеђује пружање прве помоћи и евакуацију запослених, предузимање одговарајуће хитне медицинске неге, прописану евиденцију и обавештавање надлежних лица и органа инспекцијског надзора.

Прву помоћ повређеном или нагло оболелом, пружа запослени који има завршено оспособљавање за пружање прве помоћи, у случају његовог одсуства непосредно присутни радник;

Члан 46.

Послодавац је дужан да обезбеди пружање прве помоћи, да оспособи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи и обезбеди средства и опрему за пружање прве помоћи узимајући у обзир процењене ризике, технолошки процес, организацију, природу и обим процеса рада, број запослених који учествују у процесу рада, број радних смена, број локацијски одвојених јединица, учесталост повреда на раду и удаљеност до најближе медицинске помоћи. Пружање прве помоћи мора бити организовано на начин да је прва помоћ доступна сваком запосленом током радног времена, у свим сменама и на свим локацијама. Позивање медицинске помоћи ни на који начин не сме да утиче на одлагање пружања прве помоћи.

Члан 47.

За пружање прве помоћи морају бити оспособљени руководиоци, као и најмање 2% од укупног броја извршилаца у једној радној смени или локацијски одвојеној јединици, за основно или напредно оспособљавање за пружање прве помоћи у зависности од процењених ризика. Послодавац је дужан да обезбеди да за сваку радну смену и локацијски одвојену јединицу буде присутан најмање један запослени који има завршено основно оспособљавање за пружање прве помоћи. Послодавац је дужан да обезбеди да при раду на радном месту са повећаним ризиком буде присутан најмање један запослени са завршеним напредним оспособљавањем за пружање прве помоћи.

Послодавац одлучује о броју запослених који ће завршити оспособљавање и који ће бити задужени за пружање прве помоћи, а на основу процене њихове способности за извођење поступака пружања прве помоћи, а нарочито обухваћених напредним оспособљавањем.

Члан 48.

Средства и опрема за пружање прве помоћи морају да се налазе и да буду доступна на свим местима где услови рада то захтевају и обележена у складу са прописима. Послодавац је дужан да обезбеди зидни ормарић или преносиву торбу за пружање прве помоћи у радним просторијама и просторима намењеним за рад на отвореном. Један ормарић или преносива торба за пружање прве помоћи довољни су до 20 запослених, од 20 до 100 запослених и даље на сваких 100 запослених, још по један ормарић или преносива торба.

Члан 49.

Послодавац је дужан да средства и опрему за пружање прве помоћи одржава у уредном стању и да утрошена средства и опрему за пружање прве помоћи из зидног ормарића или преносиве торбе допуни одмах.

Члан 50.

Зидни ормарић мора да буде смештен на лако доступном месту, коме је приступ познат и омогућен сваком запосленом. На спољашњој страни ормарића мора да се налази знак црвеног крста.

На зидном ормарићу мора да буде означена:

1. Адреса и број телефона најближе службе хитне помоћи и здравствене установе;
2. Адреса и број телефона здравствене установе која пружа специфичне услуге за поједине повреде (нпр. Центар за тровања, центар за опекотине итд.);
3. Бројеви телефона најближе полицијске станице и ватрогасне службе;
4. Бројеви телефона и имена запослених одређених и оспособљених за пружање прве помоћи.

Члан 51

Послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено и у писменој форми пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Послодавац је дужан да, најкасније у року од три узастопна радна дана од дана сазнања, пријави надлежној инспекцији рада професионално обољење.

XI. РАДНА МЕСТА СА ПОВЕЋАНИМ РИЗИКОМ И ПОСЕБНИМУСЛОВИМА РАДА

Члан 52.

Актом о процени ризика дефинисана су радна места са повећаним ризиком и посебним условима рада (уколико их има).

Члан 53.

Актом о процени ризика предвиђају се начини и мере за отклањање, смањење и спречавање ризика на радним местима на којима је извршена процена ризика.

XII. ЕВИДЕНЦИЈЕ У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 54.

Послодавац је дужан да води и чува прописане евиденције у области безбедности и здравља на раду, и то:

1. Радним местима са повећаним ризиком;
2. Запосленима распоређеним на радним местима са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених који су распоређени на та радна места;
3. Повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом;
4. Запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад;
5. Опасним материјама које се користе у току рада;
6. Извршеним испитивањима услова радне околине;
7. Извршеним прегледима и проверама опреме за рад;
8. Пријавама смртних, колективних и тешких повреда на раду, повредама због којих запослени није способан да ради дуже од три радна дана, евиденције о појавама које би могле да угрозе безбедност и здравље запослених;
9. Издатим средствима и опреми за личну заштиту на раду;
10. Извршеним лекарским прегледима запослених у складу са прописима о бзр.

Члан 55.

Послодавац је дужан да води евиденције на прописаним обрасцима. Ове обрасце попуњава и потписује лице за безбедност и здравље на раду, а оверава послодавац.

Послодавац је дужан, да чува евиденције у складу са законом и правилником о евиденцијама у области безбедности и здравља на раду и то:

- Обрасце бр. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11, 12, 13 и 14-40 година;
- Обрасце бр. 8, 9 и 10 - шест година од дана престанка важења стручног налаза, односно извештаја;
- Образац број 7 - три године од дана престанка коришћења опасне материје.

XIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 56.

На све што није регулисано овим правилником, примењиваће се одредбе Закона о безбедности и здравља на раду и други прописи који регулишу ову област.

Члан 57.

Овај правилник ступа на снагу у року од 8 дана од дана доношења и објављивања на огласној табли Академије.

У Шапцу, 03.02.2021.год..

Председник Академије

Др Светлана Карић, проф.

Правилник о безбедности и здрављу на раду, број: 01/14-6/2021 од 03.02.2021. године, објављен је на огласној табли Академије струковних студија Шабац дана 04.02.2021. године, исти је ступио је на снагу 12.02.2021. године.